УДК 004(07)

О.П. МУКОВІЗ

МЕТОДИКА ПРОЕКТУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ В СЕРЕДОВИЩІ MOODLE

Moodle (в перекладі з англ. – модульно-динамічне, об'єктно-орієнтоване середовище для навчання) – програмний комплекс для організації навчального процесу як у локальній, так і в глобальній мережі.

Moodle − це середовище, за допомогою якого можливо самостійно в локальній чи в глобальній мережі вивчати учбовий матеріал. Він надає доступ до численних учбових ресурсів. Використовуючи Moodle у навчальному процесі ВНЗ, користувач під керівництвом викладача самостійно опрацьовує на заняттях навчальний матеріал, який подається у різному вигляді (текстовому, графічному, анімаційному, мультимедійному); залучається до форуму; виконує необхідні навчальні завдання; складає іспити, заліки, теми у вигляді тестування, анкетування тощо.

Єдиною вимогою для роботи в середовищі має бути встановлений у комп'ютері будь-який браузер та доступ до мережі Інтернет.

Для роботи з учбовими матеріалами необхідні програми з сімейства Microsoft Office або Open Office, Acrobat Reader та ін., акустична стереосистема активного типу.

Для завантаження відеоуроків необхідно, щоб на комп'ютері було встановлено кодек Microsoft Windows Media Video 9 – для відеофайлів; Windows Media Video 9 VCM [1, с. 134].

У середовищі Moodle можуть працювати такі користувачі:

1. Адміністратор (може робити будь-що та заходити всюди на сайті).

2. Викладач (може робити будь-що усередині курсу, редагувати матеріали курсу).

3. Студент (має доступ до матеріалів курсу).

4. Гість (може мати доступ до певних курсів при дозволі гостьового доступу).

Перед тим, як почати проектувати електронний навчальний курс, необхідно звернутися до Адміністратора Moodle, який створить сторінку та призначить Викладача (надасть йому доступ до системи: *логін* та *пароль*).

Робота в Moodle починається з ідентифікації. Наводимо приклад проектування електронного навчального курсу на сайті дистанційної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (http://udpu.org.ua/moodle/).

Вхід на сайт здійснюється за допомогою кнопки **«Вхід»**, розташованої в рядку **«Ви не пройшли ідентифікацію (Вхід)»**, яка як правило, розташована у верхньому правому кутку вікна. Натиснувши мишкою на неї, відкриваєте вікно **Вхід на сайт** (див. рис. 1).

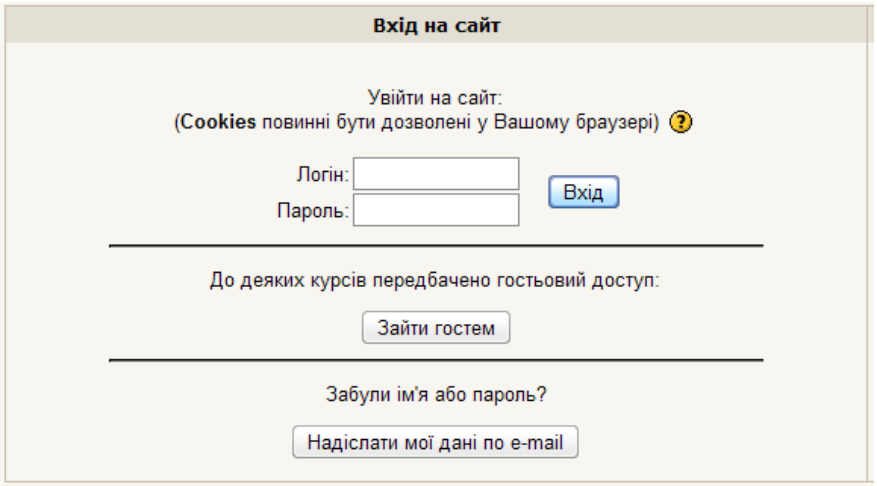

Рис. 1. Вхід на сайт

Ввівши свій *логін* та *пароль*, Ви входите в середовище Moodle.

Головна сторінка сайту дистанційної освіти складається із категорій курсів (інститутів), які в свою чергу поділено на підкатегорії (факультети), де

розміщенні електронні навчальні дисципліни. Вибравши відповідну категорію, заходите на свій курс, сторінку якої створив Вам Адміністратор (рис. 2).

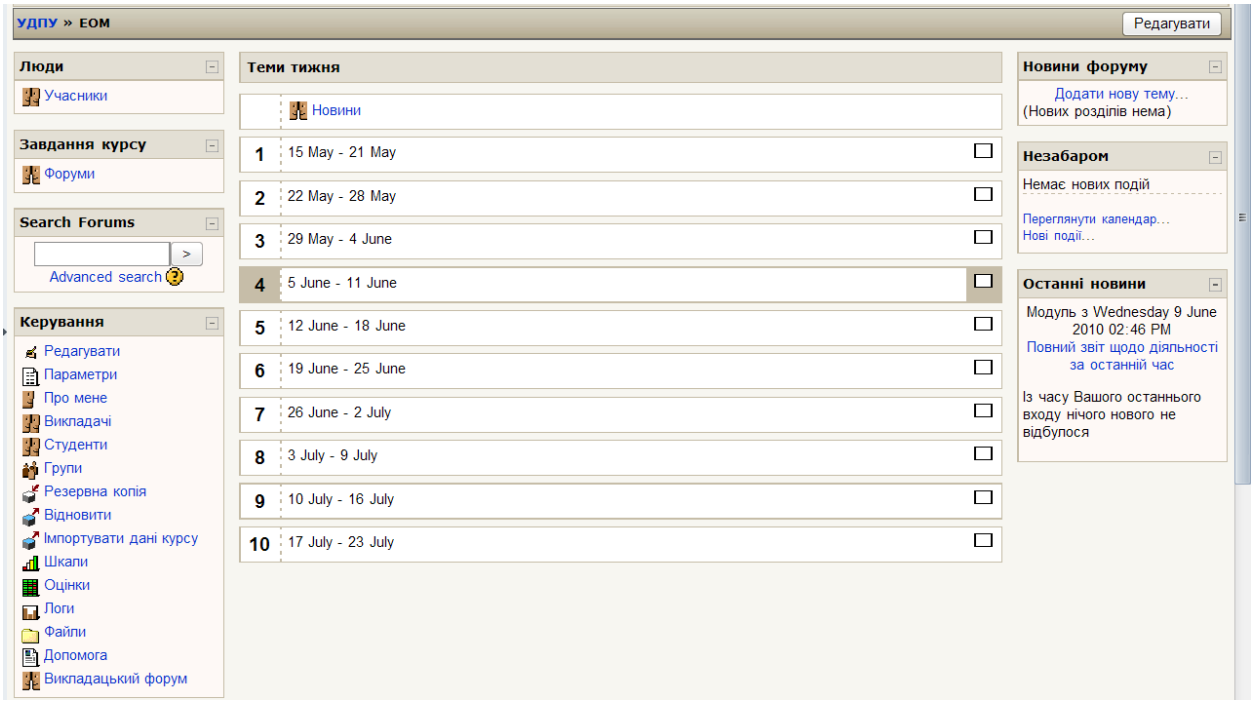

Рис. 2. Вікно новоствореної сторінки електронного навчального курсу

Такий вигляд має новостворена сторінка електронного навчального курсу. В центральному блоці сторінки **«Теми тижня»** буде представлений зміст дисципліни, виділені тематичні розділи, а з боків − функціональні та інформаційні блоки, частина яких доступна тільки користувачам із правами адміністратора та викладачам.

Зверніть увагу на кнопку **«Редагувати»** в правому верхньому кутку на сторінці. Ця кнопка доступна тільки тим користувачам, у яких є права редагувати та змінювати матеріали курсу (адміністраторові, викладачеві). Коли натиснути на кнопку **«Редагувати»**, зміниться інтерфейс; в кожному блоці у об’єктів, які можна редагувати, з’являються кнопки інструментів, що дозволяють змінювати зміст та вид цього об’єкту (блоку, ресурсу, елементу курсу, теми і т. д.) (див. рис. 3).

Натиснення на кнопку **«Закінчити редагування»** відповідно закриває цей режим.

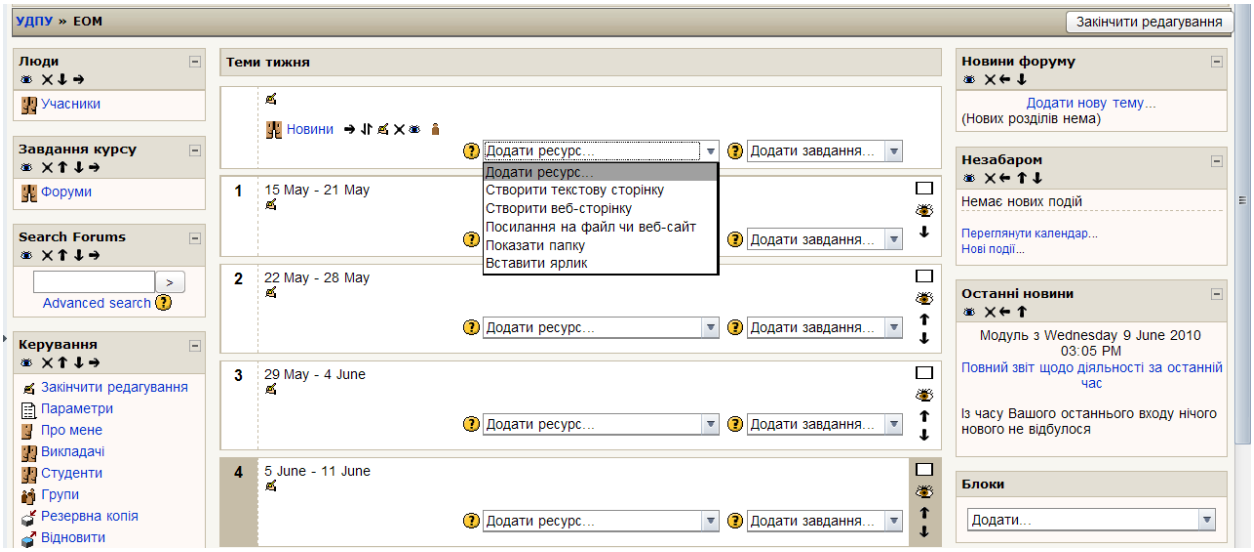

Рис. 3. Вікно редагування електронного навчального курсу

Розглянемо призначення кожної кнопки:

1. – контекстна допомога – виводить довідку з відповідного об’єкта.

2. – перемістити вправо, – перемістити вліво, тобто пересунути об’єкт вправо (вліво).

3. – перемістити вгору, – перемістити вниз».

4. – перенести, тобто перемістити елементи та ресурси вище або нижче по курсу.

5. – перенести сюди, з’являється при спробі перенести елемент або ресурс курсу (після натиснення –). Цим знаком позначаються місця, куди можна перемістити об’єкт, клацання по одному з них перемістить елемент у запропоноване місце.

6. – розплющене око – об’єкт видно студентам. Натиснення на нього зробить цей об’єкт невидимим та змінить піктограму на закрите око – .

7. ✕ – видаляє об’єкт.

8. – виділення теми як поточної.

9. – приховати всі останні розділи і показувати тільки поточний.

10. – редагувати. Відкривається вікно, що містить настройки для відповідного об’єкта, зокрема текстовий редактор (див. рис. 4), в якому можна друкувати та форматувати текст, що відноситься до об’єкта.

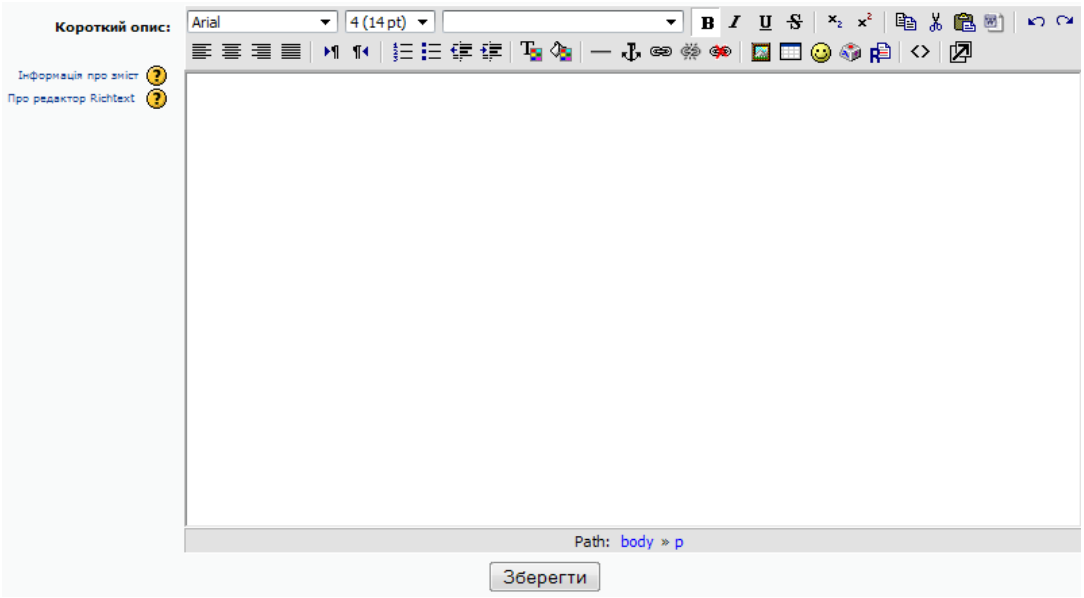

Рис. 4. Текстовий редактор в середовищі Moodle

Вбудований текстовий редактор має інтуїтивно-зрозумілий інтерфейс. Він підтримує всі основні операції форматування тексту, дозволяє вставляти таблиці, малюнки (які заздалегідь повинні бути завантажені на сервер), гіпертекстові посилання та ін.

Для кожного електронного навчального курсу середовище Moodle створює окремий каталог, в який можна завантажувати файли, зберігати створені ресурси і т. д.

Доступ до головної папки електронного навчального курсу здійснюється з головної сторінки. Для цього в блоці **«Керування»** потрібно вибрати пункт меню **«Файли»**, після чого з’явиться наступне вікно (рис. 5).

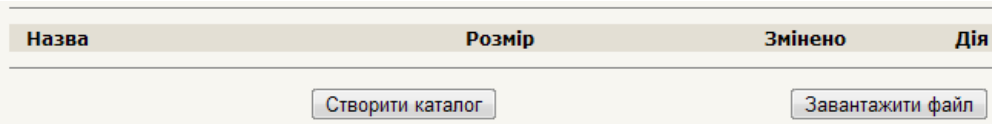

Рис. 5. Каталог електронного навчального курсу

Поки що каталог електронного навчального курсу порожній.

Щоб створити каталог, потрібно натиснути на кнопку **«Створити каталог»** та дати йому ім’я.

Для завантаження файлів потрібно увійти до каталогу, в якому передбачається зберегти файл та натиснути на кнопку **«Завантажити файл»**.

Відкривши вікно файлового менеджера за допомогою кнопки **«Обзор…»** треба вибрати файл та натиснути на кнопку **«Відправити»**, після чого його буде завантажено на сервер Moodle. Пам’ятайте, максимальний розмір фала, який можна завантажити – 2 мегабайта. Тому якщо треба завантажувати більші за розміром файли, необхідно звернутися до Адміністратора за допомогою.

Для наповнення електронного навчального курсу потрібно зайти на його головну сторінку (див. рис. 2) (клацнути по назві курсу в списку доступних).

При створенні електронного навчального курсу в нього автоматично включається тільки новинний форум. Середовище Moodle має багато різноманітних модулів (елементів курсу), які можуть бути використані для створення курсів будь-якого типу.

В електронному навчальному курсі інструменти (модулі) поділяються на статичні (ресурси курсу) та інтерактивні (елементи курсу).

Ресурси − це інформація, яку викладач хоче дати у своєму курсі. До них належать:

1. Текстова сторінка.
2. Веб-сторінка.
3. Посилання на файл або веб-сторінку.

За допомогою цих ресурсів можна розміщувати інформацію на головній сторінці.

До інтерактивних (елементів курсу) належать:

1. **Форум** − місце, де відбуваються всі обговорення. Форуми можуть мати різну структуру й містити оцінки для повідомлень. Повідомлення форумів можна побачити в чотирьох різних форматах, і вони можуть містити додаткові файли. Підписавшись на форум, учасник буде одержувати копії нових повідомлень на e-mail.

2. **Зошит**. Дає можливість студентам опрацювати певні теми, де вони можуть редагувати та поліпшувати свої відповіді. Відповіді доступні тільки викладачеві, який може зробити коментар та поставити оцінку в кожному записі. Одного зошита на тиждень досить.

3. **Завдання** дозволяють викладачеві написати питання, на яке він одержить відповідь від студента у вигляді файла, завантаженого на сервер. Система надає можливість ставити оцінки за отриману відповідь.

4. **Тест**. Цей модуль дозволяє викладачеві створити набір тестових питань. Питання можуть бути з декількома відповідями, з вибором правильно/неправильно, та такі, що передбачають коротку текстову відповідь. Всі питання зберігаються в базі даних та можуть бути використані заново в цьому ж курсі (або в інших). Студентам можна дозволити проходити тест кілька разів, при цьому кожна спроба автоматично оцінюється. Тести можуть показувати правильні відповіді або просто оцінку.

5. **Анкети** створені для того, щоб, наприклад, дізнатися ставлення студентів до навчання (зокрема − до дистанційного).

6. **Глосарій** (термінологічний словник) дозволяє створювати та редагувати список визначень, які використовуються у навчальній дисципліні. Він може бути відкритий для створення нових дефініцій не тільки для викладача, але і для студентів.

7. **Чат**. Система призначена для організації дискусій та ділових ігор у режимі реального часу. Користувачі системи мають можливість

обмінюватися текстовими повідомленнями, доступними як всім учасникам дискусії, так і окремим учасникам за вибором.

Додавання компонентів та інтерактивних елементів здійснюється в режимі редагування. Натисніть на кнопку **«Редагувати»** в правому верхньому кутку вікна, щоб увійти в цей режим.

У кожній секції курсу з'являються поля із списком **«Додати ресурс»** та **«Додати завдання»** (див. рис. 3). Вибір потрібного елемента або ресурсу відкриває сторінку їх редагування та настройки.

Додамо, наприклад, до електронного навчального курсу ресурс **«Посилання на файл чи веб-сайт»**, після чого з'явиться вікно (рис. 6), в яке потрібно вписати назву (тему), короткий опис, обрати гіперпосилання та зберегти.

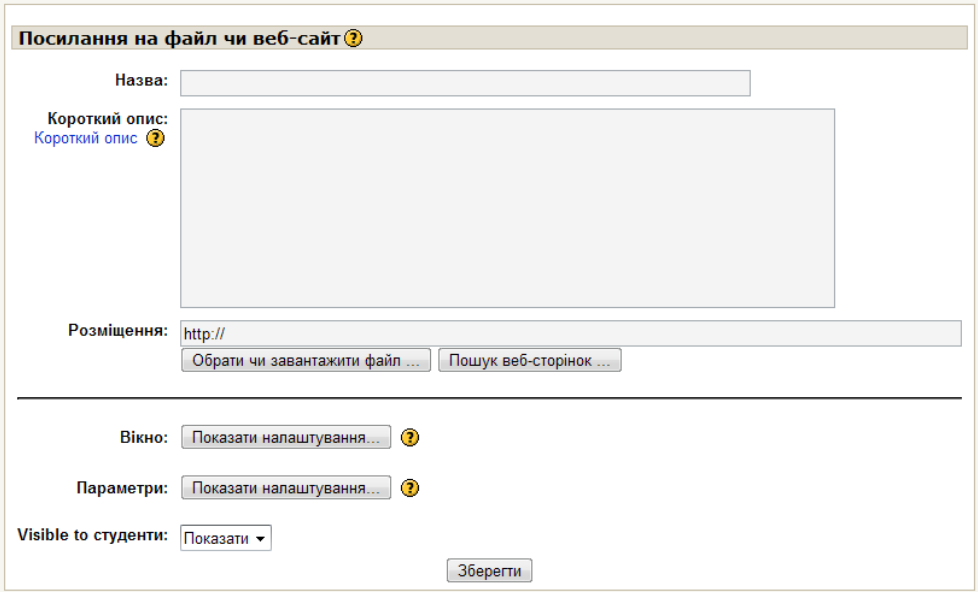

Рис. 6. Вікно «**Посилання на файл чи веб-сайт**»

Через «**Посилання на файл чи веб-сайт**» можна завантажувати до електронного навчального курсу будь-які файли (лекції, практичні, лабораторні і т. д.).

Використовуючи можливості середовища Moodle під час проектування електронного навчального курсу, необхідно враховувати вимоги, принципи

та структуру до програмних продуктів навчального призначення [1, с. 75 − 79].

Вважаємо, що електронний навчальний курс має проектуватися відповідно до особливостей та структури певної навчальної діяльності студентів шляхом розв'язання навчально-розвивальних завдань конкретного заняття. Отже, перспективним напрямом на цьому етапі розвитку інформаційних технологій в освіті є створення електронних навчальних курсів розвивального, навчально-контролюючого призначення, які реалізують ідею особистісно орієнтованого навчання, використання якого забезпечує організацію різноманітних видів навчальної діяльності, спрямованої на розвиток самостійного пізнавальної діяльності, творчого потенціалу студента, певних видів мислення, тренування пам'яті, формування реакції на непередбачувані ситуації, вміння приймати самостійні оптимальні рішення у складних ситуаціях.

Література

1. Муковіз О.П. Формування вмінь самостійної пізнавальної діяльності у студентів педагогічних ВНЗ засобами інформаційних технологій / О.П. Муковіз. − Умань: ПП Жовтий, 2010. – 182 с.

Резюме. У статті розкривається методика проектування електронного навчального курсу в середовищі Moodle на прикладі системи дистанційної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Ключові слова: електронний навчальний курс, середовище Moodle, користувачі, ресурси.

Резюме. В статье раскрывается методика проектирования электронного учебного курса в среде Moodle на примере системы дистанционного

образования Уманского государственного педагогического университета имени Павла Тычины.

Ключевые слова: электронный учебный курс, среда Moodle, пользователи, ресурсы.

Summary. The article reveals of modeling technique electronic educational course in Moodle environment on the example of using of the system of correspondence education of Pavlo Tychyna Uman state pedagogical university.

Keywords: electronic educational course, environment of Moodle, users, resources.